

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 1

Áigi: skábmamánu 21. b. 1995 dii. 09.00 -12.00 ja dii. 15.00 - 18.10
 skábmamánu 23. b. 1995 dii. 09.00 -12.00 ja dii. 15.00 - 18.20
 skábmamánu 24. b. 1995 dii. 09.00 -12.00 ja dii. 14.00 - 15.45

Báiki : Samelandssenteret, Kárášjohka

Áirasat:

1. Olav M. Dikkanen	21. Geir Tommy Pedersen
2. Magnhild Mathisen	22. Sven Roald Nystø
3. Berit Ranveig I. Nilssen	23. Margreta Páve Kristiansen
4. Steinar Pedersen	24. Aage Pedersen
5. Marianne Balto Henriksen	25. Olav Andersen
6. Hartvik Hansen	26. Anders Oskal
7. Ragnhild Nystad	27. Inger-Ann Fossli
8. Egil Olli	28. Magne A. S. Huuva
9. John Henrik Eira	29. Per Solli
10. Ole Henrik Magga	30. Roger Pedersen
11. Heaika Skum	31. Ing-Lill Pavall
12. Inger Anne S. Gaup	32. Amund Eriksen
13. Peder Mathisen	33. Nils O. Nilsen
14. Alf Edvard Nystad	34. Jarle Jonassen
15. Jens Petter Olsen	35. Ásta Vangberg
16. Tore Bongo	36. Odd Kappfjell
17. Terje K. Haugen	37. Máret Guhttor
18. Ingar Eira	38. Johan Mikkell Sara
19. Mary Mikalsen Trollvik	39. Berit Johnskareng
20. Eilif O. Larsen	

Čuovvovaš áirasiin lea pearmišuvdna:

Áirasis nr. 1 Olav Dikkanen

Áirasis nr. 19 Mary Mikalsen Trollvik

Áirasis nr. 24 Aage Pedersen

Áirasis nr. 26 Anders Oskal

Áirasis nr. 39 Berit Johnskareng

Áirasis nr. 32 Amund Eriksen, pearmišuvdna 23. ja 24.11.95

Áirasis nr. 31 Ing-Lill Pavall, pearmišuvdna 23. ja 24.11.95

Áirasis nr. 16 Tore Bongo, pearmišuvdna 21.11.95 ja 23.11.95 dii. 15.00 ja 24.11.95

Áirasa nr. 1 várrelahttu Øystein Ballari, pearmišuvdna 23.11.95 dii. 15.00 rájes gitta
 čoahkkima lohppii.

Áirasis nr. 7 Ragnhild Nystad, pearmišuvdna 23.11.95 dii. 16.45 rájes gitta čoahkkima
 lohppii.

Áirasis nr. 35 Ásta Vangberg, pearmišuvdna 23.11.95 dii. 16.45 rájes

Áirasis nr. 2 Magnhild Mathisen, pearmišuvdna 23.11.95

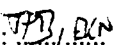
Áirasis nr. 11 Heaika Skum, pearmišuvdna 24.11.95

Čuovvovaš áirasat manne sajiidasaset dalle go čoahkkin álggii, 21.11.95:

Øystein Ballari, áirasa nr. 1 várrelahttu

čoahkkingirji: Trond P. Biti ja Elli K. Nystad

Čoahkkingirjies leat 23 nummaraston siiddu.

Sign.:

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 2

Kristin Solberg, áirasa nr. 24 várrelahttu
Ove Johnsen, áirasa nr. 26 várrelahttu

Tore Bongo, Rolf Arthur Johansen, Magne Huuva, Berit Kirsten Johnskareng ja Odd Kappfjell eai lean mielde nammačuorvumis, mii dahkkui 21.11.95 dii. 09.30.

Magne Huuva ja Odd Kappfjell manaiga sadjáseskka 21.11.95 dii. 16.45, ášši 38/95 meannudeames.

Ingolf Kvandal, áirasa nr. 32 várrelahttu, ja
Heidi Andersen, áirasa nr. 31 várrelahttu, manaiga sadjáseskka 23.11.95 dii. 0900.
Birger Nymo, áirasa nr. 39 várrelahttu manai sadjásis dii. 09.15.
Johan Larsen, áirasa nr. 19 várrelahttu manai sadjásis dii. 11.00.
Inger Lise Varsi Solbakk, áirasa nr. 16 várrelahttu manai sadjásis dii. 15.00.
Kirsten Turi, áirasa nr. 7 várrelahttu manai sadjásis dii. 17.00.

Ášši 43/95 meannudeami oktavuodas ávžžuhii Ole Henrik Magga čoahkkima luvvet su leat mielde meannudeamen dán ášši. Čoahkkinjođihangoddi ovddidii ášši ahte berrego Ole Henrik Magga lea meannudeamen dán ášši vejolaš inhabilitehta geažil. Ovttajenalaččat mearriduvvui ahte Ole Henrik Magga ii sáhte atnit inhabiilan ášši 43/95 meannudeami oktavuodas.

Magne Huuva, Máret Guhttor, Johan M. Sara, Ásta Vangberg ja Kristin Solberg, sis leai pearmišuvdna dii. 12.00 rájes 24.11.95.

ÁŠŠELISTU:

- ÁŠŠI 36/95 ČOAHKKIMA VUOĐDEAPMI
- nammačuorvon, virgelobit, gohččojuvvon várreáirasat
- gohččuma ja áššelisttu dohkkeheapmi
- ÁŠŠI 37/95 1997 BUŠEAHTTA - OĐÐA DÁRB BUT
- ÁŠŠI 38/95 SÁMEDIGGERÁÐI DIEDÁHUS DOAIMMAS BIRRA, DÁS MAIDDÁI REFERÁHTAÁŠŠIT
- ÁŠŠI 39/95 GAŽALDAGAT SÁMEDIGGERÁÐÐÁI ČOAHKKINORTNEGA § 26 VUOĐUL
- ÁŠŠI 40/95 OĐÐA ÁŠŠIID ALMMUHEAPMI
- ÁŠŠI 41/95 NAČ 1995:18 OĐÐA OAHPAHUSLÁHKA - GULASKUDDAN
- ÁŠŠI 42/95 STÁHTA OVDDASTEADDJIID NAMMADEAPMI SÁMI KULTURINSTITUŠUVNNAIDE
- ÁŠŠI 43/95 PRESIDEANTAVIRGI JA EARÁ POLITIHKALAŠ DOAIMMAT SÁMEDIKKIS - STÁHTALAŠ BÁLKÁVUOGÁDAGA, BÁLKÁ- JA PENŠUNEAVTTUID SADJI
- ÁŠŠI 44/95 10-JAGI VUOĐÐOSKUVLLA OAHPPOPLÁNA - GULASKUDDAN

ÁŠŠI 45/95 1996 BUŠEAHTTA, KAP. 0540, JUOGADEAPMI

ÁŠŠI 46/95 DOARJJA SÁMI ORGANISAŠUVNNAIDE

ÁŠŠI 47/95 ČOAHKKINJODIHANGOTTI VÁLLJEN

ÁŠŠI 36/95 OLLESČOAHKKIMA VUOĐDUDEAPMI

Čoahkkinjodihangoddi Egil Olli bokte rabai čoahkkima. Dahkkui nammačuorvun.

a) Gohččuma dohkkeheapmi

Mearrádus: Gohččun beaiváduvvon golggotmánu 26. b. 1995 ovttajienalaččat dohkkehuvvon.

b) Áššelisttu dohkkeheapmi:

I **Árvalus** Áššelisttu, mii čuovui gohččuma dohkkehuvvo.

II Buktojuvvon árvalusat:

Árvalus Bargiidbellodaga Sámedikki joavkkus:

Ášši 37/95 1997 Bušeahtta ođđa dárbbut - berre meannuduvvot mañimuš áššin dán ollesčoahkkimis

Dán ášši ii leat Sámediggeráđđi bures ráhkkanahhtán danin sáhhtá leat váttis meannudit dan hámis go lea dál. Ii leat dohkálaš ahte ollesčoahkkinn dušše oazžu ovdan viehka obalaš listtu daid áššiid birra maid ráđđi oaivvilda dárbbaslažžan 1997:s.

Danin bivdá Sámediggi ráđi dakkaviđe bidjat johtui barggu nu ahte 1997 bušeahhta dattetge sáhhtá meannudit dán ollesčoahkkimis.

Čuovvovaš áššit fertejit leat sajis ovdal go 1997 loahpalaš bušeahtta-evttohusa sáhhtá meannudit. Earret eará dáhttut čuovvovaš áššiid birra čilgehusa:

- rehketoallu 1994
- submi mii duođas lea várrejuvvon ovttaskas poasttaide 1995:s ja 1996:s
- Sámedikki evttohusa ja juolludusa/várrejuvvon submi gaskasaš vejolaš erohus dán jahkái
- evttohus 1997
- albma doaibma- ja virgečálus

Go dát leat sajis, de meannuduvvo ášši 37/95 mañimuš áššin dán ollesčoahkkimis.

III Jienasteapmi

Bargiidbellodaga Sámedikki joavkku árvalus hilgojuvvui 12 jiena vuostá.

IV Mearrádus:

Gohččun ja áššelisttu dohkkehuvvui.

čoahkkingirji: Trond P. Biti ja Elli K. Nystad

Čoahkkingirjiis leat 23 nummaraston siiddu.

Sign.:

ÁŠŠI 37/95 SÁMEDIKKI 1997 BUŠEAHTTA - OĐĐA DÁRBUT

I. Áššebáhpirat:

- Nugo áššeovddidusas, áššis R 99/95
- Sámediggeráđi árvalus

II. Buktojuvvon árvalusat:

1. Bargiidbellodaga Sámedikki joavkku árvalus:

Čuovvovaš nuppi cealkaga sadjái mii lea čuoggáš "Sámediggi ovddida čuovvovaš evttohusa..."

Jos ii leat vejolaš meannudit dán ollesčoahkkimis Sámedikki loahpalaš bušeahtta-evttohusa ovdal go sáddejuvvo guovddáš eiseválddiide, nammaduvvo doaresparlamentáralaš joavku mii jodiha loahppameannudeami.

Čuokkis "Jahkásaš doarjja Sámedikki listtuide" - bajilčálus rievdaduvvon dánin:

Jahkásaš doarjja sámepolitihkalaš ovttadagaide

Evttohuvo lasáhus, nu ahte submi 1997:s šaddá 2 milj.

Dasto sihkkojuvvo dat mii čuožžu maŋŋá maŋimus rihku: "ja ahte juolludus sirdojuvvo Sámedikki bušeahttakapihtalii 0540."

Sadjái biddjo:

Dát juolludus berre leat sámepolitihkalaš ovttadagaid várás, nugo politihkalaš bellodagaid sámepolitihkalaš doaimma várás, ja sámepolitihkalaš bellodagaid várás.

Ortnega berre hálddašit Hállddahušdepartemeanta mas lea dat eará doarjja riikaviidodaš politihkalaš bellodagaide.

Virggit:

Ođđa evttohus: Guolástusráđdeaddi

Sámediggi doarju ahte ásahuvvo guolástusráđdeaddi virgi, masa gullet earret eará čuovvovaš barggut:

A. Resursadilli

Addit Sámediggái dieđuid guollenáliid birra, ja man stuorrát dat leat sámi riddo- ja vuotnaguovlluin.

B. Lágat, lánkaásahusat ja njuolggadusat

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 5

Viežžat, čielggadit ja buktit evttohusaid mat gusket dáláš lágaid, lánkaevttohusaid, lánkaásahusaid ja nuolggadusaid báikkálaš heiveheapmái mat gusket guolástusaide sámi riddo- ja vuotnaguovlluin.

C. Ekonomii ja hálldahus

Leat veahkkin Sámediggái ja dan orgánaide bioekonomálaš áššiin. Addit rádiid ja oaivadusa báikegottiid olbmuid sámi riddo- ja vuotnaguovlluin. Virgi ruhtaduvvo sámi riddo- ja vuotnaguovlluid doaibmaplána čadaheami oktavuodas.

Lassi árvalussii:

Govttolaččat juogadit ruđaid politihkalaš bargui.

Sámediggi árvala ahte ruđat mat leat geavahusas friija politihkalaš iniativvaide, geavahuvvojit dan lánká ahte opposišuvdnage oazžu govtolaš meari dáin.

Dát guoská sihke ođđa resurssaide mat leat evttohuuvon 1997:s, ja mat juo gávdnojit vuogádagas.

2. Guovddášbellodaga evttohus:

Dárbu ođđa váikkuhangaskaomiide poasttain 51, 52, 53 ja 70. 1. čuokkis Sámi ovddidanfoanda.

Lassi Sámediggeráđi árvalussii. Ođđa cealkka maŋŋá maŋimuš čuoggá:

"Oazžun dihte vuđolaš ja čadahuvvon dárbodyođaštusa mii lea dárbašlaš, ráhkada Sámediggi dárboiskadeami."

3. NSR:a Sámediggejoavkku árvalus Oystein Ballari bokte:

Lassi: ođđa maŋimuš teakstaoassi 3. siidui:

Sámediggi čujuha Gielda- ja bargodepartemeantta Sd. proposišuvdnii nr. 4 (1995-96) mas čujuhuvvo ahte ráđdehusa beales lea prioriterejuvnon doaibma lánčit dilálašvuodaid nu ahte Sámediggi nu ollu go vejolaš sáhtá hálldašit váldedoaimmaid maid Sámediggi ieš ja Stuorradiggi gávnnahtit lunddolažžan. GBD:a lea dán vuodul nammadan bargojoavkku mas Sámedikki ovddasteaddjit leat mielde mii lea árvoštallan evttohusa vejolaš stuorát bušeahtta fiijavuhtii sirdima hárrái Sámedikki oktavuodas, áramusat 1997 bušeahtta-árvalusa oktavuodas.

Dasto daddjo GBD:a Sd. proposišuvnnas nr. 4 (1995-96) ahte Sámediggi ain lea ođđa ásašus ovddit lágaid ektui konstitušuvnnalaš ja hálldahuslaš diliid hárrái.

Vuhtiválddedettiin dárbbu háhkat dárbašlaš vásihusa Sámedikki organiserema ja hálldašeami ovdáneames. Danin lea ráđdehus geahččalan bidjat vuodđun Sámelága 2-1. paragrafa Sámedikki hálldašanválddi heiveheames. Dáid čanastagaid vuodul ja nammaduvvon bargojoavku daid árvalusaid vuodul, áigu Sámediggi ráhkadit vejolaš rievdadus evttohusa mii guoská bušeahttavuogádaga rievdadusaide, rutiinnaid juogadeapmái ja rapporteremii jna. boahpte bušeahttameannudeapmái.

4. NSR:a evttohus Olav Andersen bokte:

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 6

Sámediggi lea ollu fylkláplánaid meannudeami oktavuodas, earret eará Tromssa 1992-1995 fylkláplánii cealkán ahte berre ásahtit báikkálaš, regiovnínalaš ja fylkagiieldalaš sámelávdegottiid maid stáhta ruhtada.

2. siidu, lassi, maŋŋá maŋimuš teakstaoasi:

Sámelávdegottiid ruhtadeapmi:

Evttohuvo ahte ortnet ásaheavvo 1997 rájes 0,6 milj. kruvnnuin.

5. NSR:a sámediggejoavkku evttohus. Olav Andersen bokte:

2. siidu, 4. teakstaoassi - lasáhus

2 b Obalaš diehtujuohkinbargui Sámedikki mearridan diehtujuohkinstrategiija ektui: 0,5 milj. kruvnnu.

3. siidu, ovdal maŋimuš teakstaoasi - odđa teakstaoassi:

Eaktuduvvo ahte sadjásaš presideanta bálkáhuvvo olles virggis maiddá 1997:s.

III. Jienasteapmi

Vuosttažin jienastuvvui Bargiidbellodaga Sámediggejoavkku rievdadus-evttohus, guoská doaresparlamentáralaš joavkku ásaheapmái mii galgá loahpalaččat meannudit 1997 bušeahtha. Dát evttohus oaččui 16 jiena. 18 jienastedje vuostá dán árvalusa.

Dasto jienastuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku evttohus mii guoská sámepolitiikalaš ovttagaid doarjagii. Evttohus hilgojuvvui 14 jiena vuostá.

Ja de jienastuvvui Sámediggeráđi árvalus. Dát mearriduvvui ovttajienalaččat.

Ja de jienastuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku árvalus mii guoská guolástusráđđeaddi virggi ásaheapmái Sámedikkis. Dát mearriduvvui ovttajienalaččat.

Ja de jienastuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku árvalus mii guoská ruđaid govttolaš juohkáseapmái politiikalaš bargui. Dát mearráduš hilgojuvvui 18 jienain.

Dasto jienastuvvui Guovddášbellodaga sámediggejoavkku lassiárvalus guoská dárboiskadeami ráhkadeapmái. Dát evttohus hilgojuvvui 22 jienain.

Dasto jienastuvvui NSR:a Øystein Ballari bokte árvalus mii guoská earret eará evttohusa ráhkadeapmái vejolaš rievdadusaide bušeahttavuogádagas. Dát árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui NSR:a evttohus ahte lasihit juolludusa diehtujuohkinbargui 0,5 milj. kruvnnuin. Dát evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

Ja de jienastuvvui NSR:a evttohus ahte joatkit máksit bálkká ollesvirggis sadjásaš presidentii maiddá 1997:s. Dát evttohus mearriduvvui 9 jiena vuostá.

Loahpas vel jienastuvvui NSR:a evttohus ruhtadit sámelávdegottiid 0,6 milj. kruvnnuin. Dát evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV. Mearrádus

Sámediggeráđi árvalus ja bajábeali lassiarvalusat šaddet mearrádussan.

V. Beavdegirjelasáhus

Beavdegirjelasáhus Steinar Pedersen bokte:

Bargiidbellodaga joavku jienastii ahte 1997 berrešii leat

- 1,2 milj. sámediggeáirasiid friijaoastimii

- 0,5 milj. erenoamáš ulbmiliidda earret dábálaš ortnegiid

- 2 milj. erenoamáš čielggadanbargguide ja eamiálbmot logijagi doaimmaide

Dát dahkkui dainna luohhtámušain ahte eanetlohku livčče dorjon min evttohusa ahte Sámedikki uhccitlohku berrešii oažžut alccesis govttolaš oasi dáin ruđain. Ja go jienasteapmi čájehii ahte ii leat dat dáhttu, de fertet čájehit min oainnu dáid poasttaide eará čuovggas.

Lea váttis leat mielde lasiheamen dan gaskka mii lea eanetlogu ja opposišuvnna vejolašvuodaid gaskka bargat politihkain. Lea namalassii hirbmat eahpeoiddolaš Sámediggái nannet ovdáneami politihkalaš elite guvlui, ja opposišuvdnaáirasat eai oažžo dárbbalaš resurssaid dahkat albma politihkalaš barggu.

ÁŠŠI 38/95 SÁMEDIGGERÁĐI DIEÐÁHUS DOAIMMAS BIRRA, DÁS MAIDDÁI REFERÁHTAÁŠŠIT

I. Sámedikki presideanta Ole Henrik Magga čilgii ráđi doaimma birra.

II. Ovddiduvvon mearkkašumit ja evttohusat:

Evttohusa ovddideaddji Guovddášbellodaga Ingar Eira:

2 Áššesuorggit

2.1 Sámi riddo- ja vuotnaguovlluid doaibmaplána

Lassi ja rievdadus Sámediggeráđi árvalussii, maŋŋá maŋimus čuoggá maŋimus teakstaoasis:

"Sámediggeráđi plánaevttohus meannuduvvo Sámedikki ollesčoahkkimis ovdal go dat sáddejuvvo gulaskuddamii. Ášši biddjo sierra áššin dán ollesčoahkkimis. Čoahkinjođihangoddi mearrida saji áššelisttus. Maŋŋá go plána lea leamaš gulaskuddamis, de ovddiduvvo dat Sámedikki ollesčoahkkimii loahpalaš meannudeapmái 1996 miessemánus."

Mearkkašumit diedáhussii, Bargiidbellodaga sámediggejoavkku Terje K. Haugen bokte:

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 8

Sámediggi deattuha ahte bargu dan lossa ealáhuspolitihkalaš lávdegottis Davvi Norgga várás, maid stáhtaminister jodíha, lea hirkmat deatálaš. Danin bivditge ahte sámedikki presideanta doalašii buori oktavuodá olles Sámedikkiin dán lávdegoddái oassálastima oktavuodas.

III Jienasteapmi

Guovddášbellodaga sámediggejoavkku evttohus jienastuvvui ahte fievrridit sámi riddo- ja vuotnaguovlluid doaibmaplána sierra áššin. Dát evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV Mearrádus

Mearriduvvui, ahte sámi riddo- ja vuotnaguovlluid doaibmaplána biddjojuvvo sierra áššin Sámedikkis ovdal go dat sáddejuvvo gulaskuddamii.

Ráđi dieđáhus ja mearkašumit váldojuvvojedje diehtun.

ÁŠŠI 39/95 GAŽALDAGAT SÁMEDIGGERÁÐÐÁI ČOAHKKINORTNEGA § 26 VUOĐUL

Gažaldaga ovddideaddji: Hartvik Hansen, Sámejoavku

Váldá go NSR:a ja Sámediggeráđđi eará bellodagaid ja listtuid ođđa áššiid evttohusaid duođas? Sámejoavku ja sierranas áirasat leat evttohan mánga dehálaš ođđa ášši mat jávket dego milu sisa, eaige šat gullo gostige. Navddán ahte dán fástádusa háldit eará ge áirasat ja joavkkut dárkilit gullat ja mo dat čilgejuvvo.

Nugo dál orru leamen de šaddá, ođđa áššiid almmuheapmi beare dušši politihkalaš stoagusin mas ii oro leamen ávki eará joavkkuide go NSR:ii.

Mii gáibidat ahte Sámediggeráđđi fástida váldet go earáid joavkkuid evttohusaid duođas - ja geahčadit leat go earáin, dehálaš evttohusat. Vai leat go dat dakkár áššit maid NSR:a ii prioritere?

Gáibidat konkrehta fástádusa guovtti áššái maid mii ovdal leat evttohan ođđa áššiid vuolde, ja daiguin orru min mielas leamen hoahppu, ja dat leat:

1. Árvvoštallat rámmnjuolggadusaid mo sámi álbmotbeivvi berrešii ávvudit
2. Mii dáhpátuvvá mohtorjohtaluslága njuolggadusaid rievdademiin, ja áigu go Sámediggi leat mielde váikkuheamen oažžun dihtii buoret njuolggadusaid sámiide?

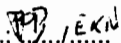
Gáibidat vel boahte dievasčoahkkimii diehtujuohkima mat ođđa áššit leat evttohuvvon ovdalis, ja gii ja mii bellodagaid?

Sámediggeráđi vástádus:

Sámediggeráđđi ii leat dán rádjái vuolggahan maidege mii guoská áššái ahte hábmet njuolggadusaid sámi álbmotbeivvi ávvudeapámi. Sivvan dasa lea dat go ráđi áddejumi

čoahkkingirji: Trond P. Bítj ja Elli K. Nystad

Čoahkkingirjijis leat 23 nummaraston siiddu.

Sign. /EKW

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐDÁDALLANOASSI Side: 9

mielde berre dán beaivvi ávvudeami ovddidit jagis jahkái álbmoga iežas dáhtu vuodul movt beaivvi dán beaivvi čálmmustit. Sámediggi muittuha dattetge juohke jagi gielddaid ahte álbmotbeaivi lahkonišgoahtá, ja ahte ovttaskas gielddat lágiset mielde čálmmustit dán beaivvi báikkálaš eavttuid vuodul. Ná sáhtta leat dárbu dahkat gitta dassáži go álbmotbeaivi lea ceggan olbmuide muitui ja ovddiduvvo vierru dan čálmmusteapmái.

Fertet muitit ahte álbmotbeaivvi ávvudeami, maiddái makkár sadji das galgá leat, ferte hukset sámi álbmoga iežas sávaldagaid vuodul movt iežas dan háliidit čálmmustit. Dát ii leat dan lágan ášši ahte sáhttit mearridit movt olbmot dan galget dahkat.

Sámediggeráđdi eaktuda ahte gielddat, erenoamážit sámi guovlluin, duodalaččat vuhtiiváldet dikki ávžžuhusa ja gudnejahttet sámi álbmoga nu ahte dorjot dan barggu maid sámi álbmot dahká álbmotbeaivvi oktavuodas. Ráđdi lea oaidnán dán jagi čálmmusteami oktavuodas ahte ollu, ollu sajiin dahkkui ná. Dasto lea suohtas oaidnit movt álbmotbeaivi otne ávvuduvvo sámi báikegottiin miehtá sámi servodaga. Go čálmmusteapmi dáhpáhuvá positiivvalaččat, de dat maiddái hukse identitehta- ja searvevuodadovddu sápmelaččaid gaskkas. Deatálaš eaktun lea dattetge dat ahte olbmuide šaddá dovdu ahte sii ieža hábmejtit álbmotbeaivvi čálmmusteami, ja dát lea ráđi mielas ášši masa ii leat lunddolaš ráhkadit njuolggadusaid.

Sámediggeráđi vástádus:

Ráđi dieđáhusas, čakčamánu 19. - 21. b. 1995 dajaimet čuovvovaččat mohtorjohtaluslága birra:

"Čoahkkimis fylkkamánniin gassemánu 15. b. guoskkahuvvui ea.ea. mohtorjohtaluslága praktiseren. Sámediggi áigu Finnmárkku fylkkamánii ovddidit ášši ahte lagabuidda geahčadit mohtorjohtalusláhka geavaheami."

Sámediggi lea 13.11.95 reivves Finnmárkku fylkamánii ávžžuhan ásahit bargojoavkku árvvoštallat movt 10.06.1977 nr. 82 Mohtorjohtaluslága ja njuolggadusat addojuvvon dán lága vuodul, dávistit báikkálaš olbmuid beroštumiide. Reivves deattuhuvvui ahtelivčče lunddolaš ahte Sámediggi lea mielde dán lágan lávdegottis.

Sámediggeráđis lea bajit dási mihttomearrin váikkuhit dasa ahte njuolggadusat mat erenoamážit gusket sámi riektidillái leat vuodđuduvvon sámi eavttuid vuodul.

Jos Finnmárkku fylkamánne ii nammadeš dán lágan lávdegotti, de áigu Sámediggi ieš dan dahkat.

Reive Finnmárkku fylkamánii čuovvu mielddusin.

Gažaldaga ovddideaddji: Steinar Pedersen, Bargiidbellodaga sámedikkejoavku

Olgoriikadepartemeanta sirre sámi joavkkuid

Bargiidbellodaga joavku ozai árat dán jagi Sámediggeráđis ekonomálaš doarjaga gaskariikkalaš konfereansii oassálastimii gos máilmmiviidosas eatnatgeardáivuoha - maiddái eamiálbmotáššit ledje guovddážis. Vástádus lea dattetge negatiivvalaš.

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 10

Dán maŋŋá ozaimet doarjaga Olgoriikadepartemeanttas. Doppe oaččuimet vástádusa ahte dan geažil go lea addán lassijuolludusa Sámediggái, eai dađi bahábut sáhte addit doarjaga oassálastima ruhtadeapmái.

Min njuolgo gažaldahkii Olgoriikadepartementii ahte manin eat meannuduvvo dássálagaid NSR:ain, mii leai mielde konfereanssas - namuhuvvon departemeantta ruđaiguin - oaččuimet 13.09.95 vástádusa ahte NSR:as leai "...sadjji Norgga sápmelaččaid beroštupmiorganisašuvdnan." Dasto dajai departemeanta ahte "...NSR:a ii ohcan ruđaid Sámedikki bellodatjoavkun."

Loahpas konkluderejuvvui čuovvovaččat:

"Departemeanta addá viehka stuorra doarjagiid eaktodáhtolaš organisašuvnnaide, maiddá eamiálbmotorganisašuvnnaide. Dattetge ii addojuvvo doarjja politihkalaš bellodagaide olmmošvuoigatvuođa doaimmaid poastta bokte."

Dás áiggon deattuhit ahte eat mange láhkái leat vuostá dan ahte Olgoriikadepartemeanta juolluda ruđaid NSR:ii. Muhto - dán áššis leat maiddá hirbmat dehálaš prinsihpalaš bealit.

Sáhtta namalassii oažžut dan áddejumi ahte Olgoriikadepartemeanta oaivvilda ahte vaikko mii leat nubbin stuorámus joavku Sámedikkis - gosa sápmelaččat leat váljen sápmelaččaid - de eat dattetge leat "doarvái buorit sámit" doarjaga oažžut. Vuodustus čujuha maiddá ahte gáddet min dábálaš BB:a vuolitossodahkan, ja oažžut ruđaid dábálaš bellodatdoarja-ortnega bokte, ná ii eisege leat.

Dán vuodul áiggun divvut čuovvovaš gažaldaga Sámedikki presidentii:

Oaivvildago Sámedikki presideanta ahte dat lea riehta go Olgoriikadepartemeanta sirre sámi joavkkuid dán láhkái nugo dás lea dahkkon, ja movt vejolaččat sáhtášii Sámediggeráđđi váikkuhit dasa ahte Olgoriikadepartemeanta earáhuhttášii geavahusa eará Sámedikki joavkkuid ektui?

Sámediggeráđi vástádus:

Áirasis, Pedersenis lea čuolbma maid ovddida dás dakkár mii iešalddis guoská ollu beliide. Buot gaskariikkalaš barguid oktavuodas lea nu ahte Sámediggi lea áibbas dan duohen ahte ferte ohcat lassijuolludusaid Olgoriikadepartemeanttas. Sámediggi ii leat várren iežas doaibmabušehtas ruđaid eambo go iežas doibmii ja iežas čoahkkimiid várás. Dát mearkkaša dan ahte doaimmaide dáid lassin ferte ohcat sierraruđaid.

Nu guhká go iežamet ruđat eai leat doarvái, de leat oaidnán nugo áirras Pedersen, ja Bargiidbellodaga sámediggejoavku lea vásihan ahte eat birge guoskevaš departemeanttaid ja orgánaid iežaset ruhtaprioriteremiid haga. Dát prioriteremat sáhttet leat nu ahte eai dávis dasa maid sámediggeráđi fertešii áiggis áigái prioriteret.

Prinsihpalaččat berre joavkkuid Sámedikkis meannudit nu ollu go vejolaš dássálagaid dán lágan áššiid oktavuodas. Livčče sávahahtti ahte diggi ieš oččošii dan muttos juolludusa Olgoriikadepartemeanttas gaskariikkalaš bargui ahte sáhtášii addit joavkkuide vejolašvuođa iežas prioriteremiid vuodul ja ráddjejuvnon rámmaid siste, árvoštallat oassálastima sierralágan gaskariikkalaš doaluin main čielgasit lea oktavuoha dikki bargui.

Gažaldaga ovddideaddji: Amund Eriksen, Sámejoavku, čoahkkimis ovddiduvvui Roger Pedersen bokte:

Regiovnnaš sámelávdegottiid málle lea moatte geardde guorahallon Sámedikkis (earret eará lea min joavku ovddidan dán ášši). Miehtá lullisámiguovllu lea dát ášši guorahallon. Lassin lea áššis stuorra mearkkašupmi obalaččat.

Sámediggeráđdi lea leamaš gal rabas evttohussii muhto uhccán orru dáhpáhuvvan áššis. Dán vuodul lea mu gažaldat:

Maid áigu Sámediggeráđdi dahkat vai ášši ovdánivčče jođáneabbot?

Sámediggeráđi vástáduš:

Sámediggeráđi mielas lea deatálaš ahte ásahuvvo regiovnnaš sámelávdegottiid ortnet lullisámi guovllus. Ráđdi čujuha dattetge ahte gažaldat ásaheami hárrái lea ovddimuččat regiovnnaš ja báikkálaš ášši. Jos dán lágan ortnega galgá sáhttit ollašuhttit, de eaktuda dat oalle guhkás báikkálaš iniciatiivva man oktavuodas Sámedikki áirasiin guovllus lea deatálaš sadji.

Sámediggeráđdi oaidná ahte Norlándda sámpolitiikalaš doaibmaplánaš lea ovddiduvvon mihttomearrin ahte ásahit ovddasteaddji ja iniciatiivafámolaš sámpolitiikalaš orgánaid Norlánddas. Dás leat strategijjat ja doaimmat ahte fylkagiella ovttasráđiid sámi organisašuvnnaiguin, gielddaiguin ja departemeanttain berre váikkuhit dasa ahte báikkálaš ja regiovnnaš sámelávdegottit ásahuvvojit.

Sámediggeráđdi áigu ávžžuhit ovddasvástideaddji fylkagielddaid lullisámi guovllus, ja dikki áirasiid guovllus konkrehta bargagoahtit dán lágan ásaheami hárrái. Sámediggi bealistis lea gearggus doarjut dán lágan konkretiserenbarggu.

Gažaldaga ovddideaddji: Amund Eriksen, Sámejoavku, čeahkkimis gažaldaga ovddidii Ingolf Kvandal:

Sámediggi lea ollu oktavuodain, earret eará meannudettiinis Norlándda sámpolitiikalaš doaibmaplána julggáštán dan duohtavuoda ahte julesámi giellaguovllus sierralágan sivaidd geažil leat "erenomáš stuorra" váttisvuoddat ollašuhttit Vuodđolága §:a 110 A.

Julevsámi guovddášguovllus lea Moski dat áidna gilli gos measta beare sápmelaččat ássat. Ovddit áiggiid dáruiduhttinpolitihka geažil leat dán gillis eanaš boares olbmot ja nuppe vuoros sáhttet datge áibbas jávkat. Dán gili álbmot dadjá ahte sin áidna doavva leat dat ahte Sámediggi, Divttasvuona giella ja Norgga stáhta ovttasráđiid dahket juoga mainna sihkkarastit gili eallineavttuid.

Maid sáhtta Sámediggeráđdi dán oktavuodas dahkat?

Sámediggeráđi vástáduš:

Sámediggeráđdi ádde ollásit man váttis dilli Divttasvuona suohkana gilážis Moskkis lea nugo áirras Eriksen dás čujuha. Ráđi mielas lea dárbu ulbmálaččat ángiruššat nannen dihte sámi identitehta, giella, kultuvrra, ealáhusaid ja servodateallima riddo- ja vuotnaguovlluin. Ollu mearrasámi báikegottiin lea ovdáneapmi negatiivvalaš, ja lea čielga dárbu nannoseabbot almmolaččat ángiruššat buoredan dihte dili. Dát guoská maiddái julevsámi ássanguovlluide.

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 12

Danin lea Sámediggeráđđi buoredan dihte dili, nugo ovdanbođii ráđi diedáhusas dán ollesčoahkkimis, gávnahan dárbašlašžan ráhkadit doaibmaplána sámi riddo- ja vuotnaguovlluide. Plánas galgá leat guhkesáigge perspektiiva, ja vuolggasajis lea jurddašuvvon plána galgá gustot áigodahkii 1997-2001. Doaibmaplána leat áŋgiruššansuorgin ealáhusat, giella ja infrastruktuvra. Ulbmilin livčče čuovvolit dan čielggadusbarggu mii juo lea dahkkon, ja maid Sámediggi lea ollašuttigoahtimin. Dát gusket doaimmaide mat leat earret eará giellačielggadusas, sámi eanadoalloplánas, guolástusčielggadusain, lotnolasealáhusortnegiin ja doaimmain kultursuorggis.

Dán vuodul ja vuđolaš guovddáš eiseválddiid, Sámedikki ja regiiovnnalaš ja báikkálaš orgánaid gaskasaš oktasaš áŋgiruššamiid bokte sáhtášii duodas áŋgiruššat buoredan dihte dili maiddái Moskkis, nugo áirras Eriksen ohcala. Sámediggeráđi mielas lea dattetge dán lágan áŋgiruššamiin dárbu oažžut iniciatiivvaid ja konkrehta evttohusaid viidát báikkálaš eiseválddiin ja beroštupmiorganisašuvnnain.

Leat oaidnán ahte Divttasvuona gielda lea ráhkadan doaibmaplána-evttohusa sámi politiikka várás gielddas. Sámediggi sáhtá leat veahkkin ovddideamen áigumušaid dán plánas dan muttos go gielda ieš háliida, erenoamážit min iežamet riddoguvlluid doaibmaplána oktavuodas.

ÁŠŠI 40/95 OĐĐA ÁŠŠIID DIEĐIHEAPMI**I Čuovvovaš ođđa áššit almmuhuvvojede:****1. ášši - Hartvik Hansen, Sámijoavku, ovddidii čuovvovaš evttohusa:**Doarjjaortnet guovttegielat čoahkkimiidda

Mii leat vásihan ahte ollu čoahkkimat dollojuvvojit dušše dárogillii, go eanaš searvit oaivvildit ahte lea divrras bálkáhít dulkkaid. Nu šaddá ge sámegeiella bázahallat, ja sámegeiella ii šatta geavahuvvot čoahkkingiellan. Prinsihpalaččat galggašii sámegeiella leat 1. čoahkkingiellan goit sámelága doaibmagielddain, nu go Guovdageainnus, Kárášjogas, Porsáŋggus, Deanus, Unjárggas ja Gáivuonas. Sámediggi berre árvvoštallat doarjjaortnega dulkondoaimmaide. Jos galggašii sáhttit ohcat doarjaga, de dat fertešii heivehuvvot bušehtii, kap. 0540, poasta 53.

2. ášši - Hartvik Hansen, Sámijoavku, ovddidii čuovvovaš evttohusa:Rievdadit rievssatbivddu álggaheami

Mii oaivvildat ahte rievssat bivdolobi álggaheapmi berrešii Finnmárkkus ja Davvi Tromssas maŋiduvvot ja ii álggahuvvot nu go dál čakčamánu 10. b.

3. ášši - Heika Skum, Dáloniid listu, ovddidii čuovvovaš ášši:Friijasuohekangeahččaleapmi

Dán jagi loahpas heaittihuvvo golmma jagi friddjasuohekangeahččaleapmi Guovdageainnus man ulmil lea leamašan geahččalit mo báikkálaš iešstivrejupmi doaibmá resursahálddašeami oktavuodas. Dál lea barggu vuolde viiddidit ortnega odná ektui, ja lea hupmu vel eanet beassat stivret báikkálaččat. Dat mii dás berre leat mearkkašahttit lea ahte Gurutbellodat lea bargagoahtán áššiin ovdalگو dat obanassiige lea gieđahallojuvvon

čoahkkingirji: Trond P. Biti ja Elli K. Nystad

Čoahkkingirjijis leat 23 nummaraston siiddu.

Sign.:

politiikkaččat. Dát mearkaša ahte leat áššemeannudeaddji dásis dát ášši lea vuolgahuvvon.

Dat mii maid lea deatálaš atnit muittus lea ahte friddjasuohkangeahččaleapmi lea árvoštallojuvvomin, mii galggalii čájehit mii lea leamašan buorre ja mii ii. Dalle lea áibbas boastut álgit viiddidit ortnega go eat ožžon guorahallanrapporta beavde nala.

Nubbi lea maid ahte ohcamušas maid suohkan lea sádden manná mealgat viidábut go odná ortnet, ja mearkaša ain eanet stivrejumi. Dat ii sáhte leat riehta ja vuoiggalaš dál ovdalaš go Sámi vuoigatvuođalávdegoddi gárvvista nuppi oassečilgehusas mii juste guoskkaha vuoigatvuođaid eatnamiidda ja čáziide Finnmarkkus.

Go dilli vuos lea nu ahte odná geahččalanortnet loahpahuvvo juovlamánu 31. b., lea deatálaš ahte Sámediggi sáhtálii buktit oainnus departementii. Gieldaministtar joavkkuinis čilgii ovddit beaivve go čeahkkinasttii Sámediggeráđiin ja joavkojođiheadjiiguin ahte sii diedusge gullet maid Sámediggi cealká áššái. Danin lea mu mielas deatálaš ahte dat ášši šaddá gieđahallojuvvot jođáneamos lági mielde, ja ahte ášši oažžu vuoiggalaš gieđahallama. Ii berre leat nu ahte Sámediggeráđdi (NSR) mii ákto galgá mearridit ášši ovdalge dat sáddejuvvo departementii. Mu mielas lea deatálaš ahte Sámediggi nammada doarespolitiikkalaš joavkku mii bargá áššiin hui jođánit, ja das berrejit erenoamáziid leat mielde Guovdageainnu politiikkarat geat dovdet ášši báikkálaš dásis. Dán vuodul árvala Dáloniid Listu čuovvovaš árvalusa áššis:

1. Sámediggi nammada Ad-hoc lávdegotti mii galgá áššiin bargat.
2. Lahttun lávdegoddái válljejuvvo Heaika Skum, Dáloniid listu, Guovdageaidnu.
Várrelahttun: tore Turi, Bargiidbellodat, Máze
3. Lávdegoddi vuodđuda iežas.

4. ášši - NSR:a ovddidii čuovvovaš ođđa ášši, Marianne Balto Henriksen bokte:

NSR:a oavvilda áigi lea dál láddan dasa ahte Sámediggi ráhkada dievašlaš sámi mediaplána. Áigumuš lea čielggadit sámi mediaid otná dili, mearridit mihttomeriid ja ráhkadit strategijaid sámi mediaid ovddideapmái ja bajáshuksemii. Dát sistisdoallá maiddái boahteáiggi ruhtadanvugiid. NSR dáhttu prioriteret barggu vai plána sáhtá meannudit 1996 mielde.

5. ášši - ovddidii Steinar Pedersen, Bargiidbellodaga sámediggejoavku:

Čeahkkingirjiid meannudeapmi mat sáddejuvvojit viidáseabbot Sámedikkis

- A. Ovdanbuktojumi vuodul ávžžuha Sámediggi presideantta fuolahit ahte dábálaš geavahus čuvvojuvvo mii guoská beavdegirjelasáhusaid meannudeapmái. Dát mearkaša ahte dat álohii galget čuovvut čeahkkingirji.
- B. Čeahkkinortnega 33. paragrafa ektui doarju Sámediggi maiddái ahte dikki mearrádusaid vuostáiváldit ožžot buot dieđuid mii lea dáhpáhuvvan Sámedikki ollesčeahkkinimis juohke áidna áššis.

Dán sáhtá eanemusat ulbmálaččat dahkat dan láhkái ahte lea okta čeahkkingirji masa eanetlogu mearrádusat čállojuvvojit ollislaččat, ja mas ráđdádallanoassi čuovvu mielde ollislaččat datge.

6. ášši - ovddidii áirras Eilif O. Larsen, Bargiidbellodat:Mohtorjohtalusláhka hehttehussan ealáhusaide sámi gielddain

Čujuhuvvo daid váttisvuodáide mat turistaealáhusas ja muđui báikegottiid olbmuin leat ealáhusaid oktavuodas mohtorjohtaluslága geažil.

Finnmárkku fylkamanne lea hilgon buot dispensašuvdnaohcamiid mat leat bohtán turistaealáhusbargiin fievrridit turistaid olggobeallái dohkkehuvvon muhtaskoterláhtuid geahččat boazodoalu lahka. Dán doaimma leat plánen ja čađahan duodalaš turistaealáhusbargit ovttaráđiid boazodoalliiguin.

Bivdit Sámediggeráđi bargat dáiguin váttisvuodáiguin ja jos lea dárbu bargat dan ala ahte mohtorjohtalusláhka rievdaduvvo nu ahte dat ii hehte turistaealáhusa iige báikegottiid olbmuid sámi gielddain.

7. ášši - ovddidii Margereta Páve KristiansenRaporttat olgoriikamátkkiin

– Áirasat berrejit dadistaga oažžut dieđuid dan birra mii dáhpáhuvvá čoahkkimiin ja konfereanssain.

Sámediggeráđi johtá viehka viidát čoahkkimiid ja konfereanssaid oktavuodas sis- ja olgoriikkas. Go lea nu ahte dušše smávva oasáš dikki áirasiin oassálastet dán doibmii, lea deatálaš ahte ásahuvvojit buorit rutiinnat diehtujuohkima gaskkusteapmái.

Dáid mátkkiid bohtosiidda, mat dahkkojuvvojit Sámedikki beales, lea namalassii stuorra beroštupmi maiddá dain dikki áirasiin geat eai gula kretsii sámediggeráđi oktavuodas.

Sámediggi bivdáge danin ahte juohke mátkis ráhkaduvvo raporta, mii sáddejuvvo sámedikki áirasiidda diehtun.

II Jienasteapmi

Čoahkkinjodihangoddi evttohii ahte odđa áššit sáddejuvvojit ráđđái meannudeapmái, earret Bargiidbellodaga sámediggejoavkku evttohus mii guoská čoahkkingirjiide. Dát evttohus sáddejuvvo čoahkkinjodihangodđái meannudeapmái.

III Mearrádus

Buot odđa áššit sáddejuvvojit ráđđái meannudeapmái, earret Bargiidbellodaga sámediggejoavkku evttohus mii guoská čoahkkingirjiide. Dát evttohus sáddejuvvo čoahkkinjodihangodđái meannudeapmái.

ÁŠŠI 41/95**NAČ 1995:18 OĐĐA OAHPAHUSLÁHKA****I. Áššebáhpirat:**

- Nugo áššeovddidusas, áššis R 96/95

čoahkkingirji: Trond P. Biti ja Elli K. Nystad

Čoahkkingirjis leat 23 nummaraston siiddu.

Sign.:

- Sámediggeráđi árvalus

II. Buktojuvvon árvalusat:

Evttohusa árvaleaddji: Ingar Eira, Guovddášbellodat

Lassin Sámediggeráđi árvalussii, maŋŋá maŋimuš čuoggá vuosttas teakstaoassái: "Dattetge áigu Sámediggi deattuhit ahte jos dát vuoigatvuohta duođas galgá boahit ávkin ovttaskas olbmui, de ferte stáhta bealistis lámčit nu ahte ovttaskas gielddaid várás gávdnojit váikkuhangaskaoamit maiguin dan duohtandahkat. Dát danin vai hehtejuvvo dat ahte ovttaskas gielddain ii leat vuodđu garvit ovddasvástádusaset dán vuoigatvuođa ektui. Jos stáhta beales ii biddjo deaddu dasa ahte dát váikkuhangaskaoamit gávdnojit, de ferte lámčit nu ahte sámegeiela giellaoahpahus lea geatnegahtton fágan vuodđoskuvllas, "sámegeiella 2. giellan" lea uhccimus gáibáduš."

Sátnehápmi vuosttas cealkagis, nuppi teakstaoasis árvalusas, divvojuvvo leat ná: "Dasto lea Sámedikki prinsihpalaš oaidnu ahte ovttagaslaš vuoigatvuohta galgá maiddái guoskat oahpahussii sámegeillii."

Evttohusa árvaleaddji: Heaika Skum, Dálonlistu

§ 2.2 Vuodđoskuvlla oahpahusa viidodat/lasáhus ráđđái:

"Oahppiid geain lea sámegeiella fágan berrejit oažžut unnimusat 152 oahpahusdiimmu lassin eará diimuide sámegeiela várás."

§ 6.2 ja 6.3 Sámegeielloahpahus vuodđoskuvllas/joatkkaskuvllas/Lasáhus ráđi árvalussii:

Skuvllas berre leat vejolašvuohta lohkat sihke sámegeiela ja dárogeiela vuosttašgiellan. Dát buorida suohkaniid ja skuvllaid mihtuid ja áigumušaid mo joksat olles guovttegielalašvuođa. Buot oahppit geat leat lohkan sámegeiela vuodđoskuvllas galget beassat joatkit sámegeielain joatkkaskuvllas. Joatkkaskuvllas galget leat sierra sámi oahppoplánat dain fágain maid Sámi oahpahusráđđi mearrida.

§ 6.4 Oahpahusa sisdoallu/lasáhus ráđi árvalussii:

Lágas čujuhuvvo oahppoplánaid sámi lasáhusaide. Sátni lasáhus sihkkojuvvo ja čállojuvvo earáládje nu ahte boahťá ovdan ahte lea hupmu sierra sámi oahppoplánaid birra.

§ 7.1 Skuvlasáhtu geatgegasvuohta/lasáhus:

Vuodđoskuvlaoahppiin vuolimusdásis 1. - 4. klássain galgá leat vuoigatvuohta nuvtá skuvlasáhttui. Vuodđoskuvlaoahppit gaskadásis 5. - 7. klássain geat orrot guhkelis go 2 km eret skuvllas, galgá leat vuoigatvuohta nuvtá skuvlasáhttui.

§ 8.1 Skuvla/lasáhus:

Eai guđege skuvllas galgga leat eanet go 450 oahppi.

§ 8.3 Klássajuohkilohku/rievdadus:

Vuodđoskuvlla klássain eai galgga leat eanet go:

- 10 oahppi go leat njeallje ahkedási dehe eanet ovttá klássalanjas
 - 12 oahppi go leat golbma ahkedási seamma klássalanjas
 - 16 oahppi go leat guokte ahkedási seamma klássalanjas
 - 25 oahppi go lea dušše okta ahkedási juohke klássas 1. - 10. klássa ráđjai.
- Guovttegielat klássain eai galgga leat eanet go 20 oahppi juohke klássas.

§ 9.1 Jodíheapme/rievdadus:

Vuosttaš gurgalusas sihkkut cealkaga mii álgá: Kravet om rektor ..., dan rádjái mii loahpahuvvo sániiguin ...grunnskole være leder.

Evttohat sadjái: Buot fágain main leat sierra sámi oahppoplánat galget leat sierra sámegeiel oahpponeavvut mat gokčet oahppoplánaid ja mat eai leat divrasat go dárogeiel oahpponeavvut. Fágain main leat oktasaš oahppoplánat galget leat oahppogirjiit girjegillii, ođđadárogillii ja sámegeillii seamma hattis ja áiggis. Lea Sámi oahpahusráđdi mii galgá dohkkehit oahppogirjiid.

§ 10.8 Gaskaboddosaš virgáibidjan:

li galgga dohkkehit ahte oahppameahtumat ožžot fásta virggiid oahpaheaddjin.

Evttohusa árvaleaddji: Bargiidbellodat evttohusa ovddidii čeahkkimis Jens Petter Olsen:

Rievdadus-evttohus: 1. siiddus, 1-2. paragrafa 1. cealkka: Sámediggi *lea headis* nugo ...

Lassiárvalus: 2. siidui, maŋimuš teakstaoassái:

"Sámediggi *ovttasráđiid departemeanttain* mearrida liigediimmuid rámma sámegeiel oahpahussii."

Rievdadusárvalus: 3. siidui, maŋimuš teakstaoassi. Vuosttas cealkka sihkkovuvvo. (Sámediggi áigu deattuhit...)

Lassiárvalus: 4. siidui, § 6-2, 5. teakstaoassi: Stuorradiggi lea dál mearridan ahte suomagiela galgá leat árvu nubbin giellan. Sámediggi hirbmadiit headis go dát sáhtá čuoocat sámegeiela oahpahussii. Erenoamážit go lea gielddaid duohken mearridit dan ahte galgágo sámegeiella leat geatnegahtton fágan Sámelága giellanjuolggadusaid hálddašanguovllus. Dát sáhtá dagahit dan ahte gielddat gos sámegeiella lea geatnegahtton fágan válljejit suomagiela 2. giellan sámegeiela sadjái. Sámedikkis lea stuorra fuolla dán geažil.

III. Jienasteapmi

Vuosttažin jienastuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku árvalus lonuhit sáni "redd" sadjái "bekymret". Bargiidbellodaga sámediggejoavkku árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku rievdadusárvalus 2. siiddus nubbin maŋimuš teakstaoasis ráđi árvalusas: "Sámediggi *ovttasráđiid departemeanttain* mearrida sámegeiela liigediimmuid oahpahusa. Dát mearrádus hilgojuvvui 9 jiena vuostá.

Dasto jienastuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku rievdadusárvalus ahte sihkkut vuosttas cealkaga 3. siiddus, maŋimuš teakstaoasis ráđi árvalusas. Dát mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum rievdadusevttohus mii guoská § 8-3. Dát árvalus hilgojuvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum rievdadusevttohus mii guoská § 9-1. Dát árvalus hilgojuvvui ovttajienalaččat.

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐDÁDALLANOASSI Side: 17

Dasto jienastuvvui ráđi árvalus daid čuoggáid hárrái mat eai lean vel jienastuvvon. Ráđi árvalus daid čuoggáid hárrái mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku lassiarvalus 4. siidui, § 6-2, 5. teakstaossii. Evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum lassievttohus mii guoská § 2-2. Dát mearriduvvui 8 jiena vuostá.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum lassievttohus mii guoská § 6-2 ja § 6-3. Dát hilgojuvvui 24 jienain.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum lassievttohus mii guoská § 6-4. Dát hilgojuvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum lassievttohus mii guoská § 7-1. Dát hilgojuvvui 8 jiena vuostá.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum lassievttohus mii guoská § 8-1. Dát hilgojuvvui 8 jiena vuostá.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum lassievttohus mii guoská § 9-4. Dát hilgojuvvui 8 jiena vuostá.

Dasto jienastuvvui Heaika Skum lassievttohus mii guoská § 10-8. Dát mearriduvvui ovtta jiena vuostá.

Dasto jienastuvvui Guovddášbellodaga sámediggejoavkku árvalus. Evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV. Mearrádus

Sámediggeráđi árvalus bajábeali rievdadusaiguin šattai mearrádussan.

ÁŠŠI 42/95

STÁHTA OVDDASTEADDJIID NAMMADEAPMI SÁMI KULTURINSTITUŠUVNNAIDE

I. Áššebáhpirat:

- Nugo áššeovddidusas, áššis R 102/95
- Sámediggeráđi árvalus

II. Buktojuvvon evttohusat:

Guovddášbellodat Ingar Eira bokte ovddidii čuovvovaš árvalusa:

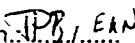
Lassi Sámediggeráđi árvalussii, maŋimuš cealkagii: Sátne "nášuvnnalaš" biddjo sániid "sámi kulturinstitušuvnnaš" ovddabeallái."

Lassi maŋimuš cealkagii: ",maiddái báikkálaš, regiovnalaš ja nášuvnnalaš."

III. Jienasteapmi

čoahkkingirji: Trond P. Biti ja Elli K. Nystad

Čoahkkingirjis leat 23 nummaraston siiddu.

Sign.: P. Biti

Vuos jienastuvvui ráđi evttohus. Dat mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dan maŋŋá jienastuvvui Guovddašbellodaga sámediggejoavkku árvalus: Dat hilgojuvvui 2 jiena vuostá.

IV. Mearrádus

Sámediggeráđi árvalus šattai mearrádussan.

ÁŠŠI 43/95

PRESIDEANTAVIRGI JA EARÁ POLITIHKALAŠ DOAIMMAT SÁMEDIKKIS - STÁHTALAŠ BÁLKÁVUOGÁDAGA, BÁLKÁ- JA PENŠUNEAVTTUID SADJI

I. Áššebáhpirat:

- Nugo áššeovddidusas, áššis R 111/95
- Sámediggeráđi árvalus

II. Buktojuvvon árvalusat:

Bargiidbellodaga joavkku, Egil Olli bokte, rievdadus-evttohus:

2. čuokkis rievdaduvvo leat ná:

Sámediggi mearrida presideantta bálkká.

3. čuokkis rievdauvvo leat ná:

Sámedikki presidentii máksojuvvu dan maŋŋábálkáortnega mielde mii áiggis áigái gusto stuorradikki-, ráđdehusa áirasiidda, stáhtačállide ja politihkalaš ráđdeaddiide.

4. Stáhta penšunkássas ásahuvvo sierra penšunortnet Sámedikki presideantta várás. Eaktun lea 8 jagi doaimmaáigi olles virggis presideantan dahje eará politihkkárin jos galgá juksat olles boaresvuođapenšunvuoigatvuođaid.

III. Jienasteapmi

Vuosttažin jienastuvvui ráđi árvalusa 1. čuokkis. Dát mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dan maŋŋá jienastuvvui ráđi árvalusa 2. čuokkis, mii biddjui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku árvalusa vuostá. Ráđi árvalus mearriduvvui 8 jiena vuostá.

Ja de jienastuvvui ráđi árvalusa 3. čuokkis, mii biddjojuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku árvalusa vuostá 3. čuoggái. Ráđi árvalus mearriduvvui 8 jiena vuostá.

Ja de jienastuvvui ráđi árvalusa 4. čuokkis, mii biddjojuvvui Bargiidbellodaga sámediggejoavkku rievdadus-árvalusa vuostá dán čuoggás. Ráđi árvalus mearriduvvui 8 jiena vuostá.

IV. Mearrádus

čoahkkingirji: Trond P. Biti ja Elli K. Nystad

Čoahkkingirjis leat 23 nummaraston siiddu.

Sign.:

Sámediggeráđi árvalus šattai mearrádussan.

ÁŠŠI 44/95 10-JAGI VUOÐDOSKUVLLA OAHPPOPLÁNA - GULASKUDDAN

I. Áššebáhpirat:

- Nugo áššeovddidusas, áššis R 97/95
- Sámediggeráđi árvalus

II. Buktojuvvon árvalusat:

Hartvik Hansen. Sámejoavku evttohii čuovvovaš evttohusa:

Dárkilastin kapihttalis; Suoma/kvenagielat oahppit ja suomagiella 2. giellan.

Árvalusas S nr. 15: 1995-96 čuožžu 4. teakstaoasis nubbin maŋimuš cealkagis
"Suomagiella oahpahusa ii galgga láhčit nu ahte dat čuohčá sámegiella oahpahussii."

Sámediggi áigu dárkilastit ahte jos suomagiella oažžu stáhtusa 2. giellan Tromssa ja Finnmárkku guovlluin, de dat ii galgga čuohcat sámegiella oahpahussii vaikko árvalusa áigumuš lea ahte dat ii galgga čuohcat sámegiella oahpahussii. Muhtumat sáhttet dattetge čuoččuhit ahte dat ii čuoza sámegillii, go oahppi ieš sáhttá välljet sámegiella oahpahusa. Geavahusas sáhttá dát dagahit dan ahte gielddat mat leat mearridan geatnegahtton oahpahusa sámegillii ja sámegielas, sáhttet oahppit ieža "välljet" ahte eai loga sámegiella ja sadjái váldit suomagiella skuvllas. Dán ii sáhte Sámediggi dohkkehít.

Árvalus Guovddášbellodagas, Ingar Eira bokte:

Lassi Sámediggeráđi árvalussii, maŋná maŋimuš čuoggá teakstaoasis "obalaččat": Ođđa oahppoplána árvalus addá uhccit saji báikkálaš heiveheapmái go oahpahus M 87 mielde. Sámediggi áigu maiddái čujuhit ahte namahusa "sámegiella nubbin giellan" sadjái berrešii bidjat "sámegiella oahppiide geain dárogiella lea vuosttaš giellan". Dát čuovvovaččat dan ektui ahte "dárogiella oahppiide geain sámegiella lea vuosttas giellan".

Válljengiella

Jos oahppoplána áigumušat välljengielain leat nu ahte ovttaskas oahppit duođai galget sáhttet välljet, de ii galgga vejolaš oahpaheadđi váilevuohtha ráddjet dan. Oahppit geat leat välljen "sámegiella nubbin giellan" galget maiddái sáhttit välljet sámegiella välljengiellan. Danin ferte maiddái sámegiella välljengiellan leat mielde áibbas álggu rájes."

Bargiidbellodaga lassiarvalus, Jens Petter Olsen bokte:

Sámediggi áigu čujuhit ahte ođđa fágaplánat gáibidit dan ahte vuoddoskuvllaid pedagogálaš bargit fertejit viehka ollu oažžut lassioahpu. Danin áigu Sámediggi ávžžuhit Girko-, oahpahus- ja dutkandepartemeantta čuovvolit juolludusaiguin mat addet gielddaide vejolašvuoda addit lassioahpu pedagogálaš bargiide nu ahte dat dávista ođđa fágaplánaid evttohusaide.

III. Jienasteapmi

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 20

Álggos jienastuvvui ráđi árvalus. Dát mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Hartvik Hansena, Sámejoavkku evttohus ahte sáddet dan ráđđái. Dát evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Jens Petter Olsena árvalus, mii mearriduvvui ovttajienalaččat.

Dasto jienastuvvui Guovddášbellodaga Ingar Eira evttohus. Dát evttohus hilgojuvvui ovttajiena vuostá.

IV. Mearrádus

Sámediggeráđi ja Jens Petter Olsena lassievttohus šattai mearrádussan. Hartvik Hansena evttohus sáddejuvvo ráđđái.

ÁŠŠI 45/95 BUŠEAHTTA 1996 KAP. 0540 SÁMEDIGGI, JUOGADEAPMI

I. Áššebáhpirat:

- Nugo áššeovddidusas, áššis R 98/95
- Sámediggeráđi árvalus

II. Buktojuvvon árvalusat:

NSR:a Svein-Roald Nystø bokte ovddidii čuovvovaš árvalusa:

Ášši maŋiduvvo 1996 guovvamánu ollesčoahkkimii.

III. Jienasteapmi

NSR:a árvalus, ahte maŋidit ášši meannudeami Sámedikki 1996 guovvamánu čoahkkimii. Dát mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV. Mearrádus

Ášši maŋiduvvo Sámedikki 1996 guovvamánu ollesčoahkkimii.

ÁŠŠI 46/95 DOARJJA SÁMI ORGANISAŠUVNNAIDE

I. Áššebáhpirat:

- Reive Sámedikki direktivrras Sámedikki áirasiidda, beaiváduvvon borgemánu 17. b. 1995
- Doarespolitihkalaš joavkku notáhta jodiheaddji Roger Pedersena bokte, beaiváduvvon geassemánu 27. b. 1995
- Sámediggeráđi notáhta

II. Buktojuvvon árvalusat:

Barqiidbellodaga árvalus Eilif O. Larsen bokte:

Njuolggadusaid 3. paragrafa, goalmát lađđasa dulkon. Vuosttas čuokkis Sámedikki dulkomis rievdaduvvo: Revišuvdnaduodaštusas galgá duodaštit ahte revišuvdna lea beassan geahččat dárbbaslaš guittiid mat gusket lahttovuoda ruđa máksimii, dát guoská nu riikaviidosaš sámeapolitihkalaš organisašuvnnaide go sin guoskevaš báikkálaš servviide ja dan vuodul sáhttet duodaštit ahte ovttaskas lahtut duodai leat máksán lahttoruđa.

Opposišuvnna oktasaš árvalus: Sámediggi áigu čeahkkinortnega rievdadeami oktavuodas 1996 guovvamánu ollesčeahkkimis ásahit sierra bearráigeahččanlávdegotti Sámedikki doaimma várás.

III. Jienasteapmi

Čeahkkinjodihangoddi evttohii ahte dát guokte evttohusa sáddejuvvojit ráđđái viidáseabbo meannudeapmái. Evttohusat mearriduvvojedje ovttajienalaččat.

IV. Mearrádus

Doarespolitihkalaš joavkku raporta vádojuvvui diehtun.

Buktojuvvon árvalusat sáddejuvvojit ráđđái meannudeapmái.

ÁŠŠI 47/95 ČOAHKKINJODIHANGOTTI VÁLLJEN

I. Áššebáhpirat:

Válgalávdegotti árvalus ášši V 3/95: Movt válggaid čadahit:

Válgalávdegoddi leai ovttamielalaš bidjat čuovvovaš njuolggadusaid áššái:

1. Opposišuvdna oažžu jodiheaddji
2. Eanetlohkojoavku oažžut nubbi jodiheaddji
3. Kandidáhtaid juohkáseapmi:
 - Eanetlohkojoavku evttoha 1 lahtu/peršuvnnalaš várrelahtu
 - Opposišuvdna evttoha 2 lahtu /1 peršuvnnalaš várrelahtu guhtiige, ja stuorámuš joavku oažžu jodiheaddji.
 - Sohabeallejuohkáseapmi lea lahka dásseárvolága gáibádusaid.

Válgalávdegotti árvalus áššis V 4/95 - evttohusat čeahkkinjodihangoddái

Bargiidbellodat:

áirras	Egil Olli, jodiheaddji
várrelahttu	Margreta Páve Kristiansen

Sámejoavku/Guovddášbellodat/Dáloniid listu:

áirras	Heaika Skum
várrelahttu	Anders Oskal

NSR:

čeahkkingirji: Trond P. Biti ja Elli K. Nystad

Čeahkkingirjiis leat 23 nummaraston siiddu.

Sign.: J. E. K. N.

áirras
várrelahttu

Mary M. Trollvik, nubbi jodiheaddji
Aage Pedersen

II. Jienasteapmi

Válgalávdegotti evttohus jienastuvvui. Evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

III. Mearrádus

Válgalávdegotti árvalus šattai mearrádussan.

ÁŠŠI 48/95 SÁMI RIDDO- JA VUOTNAGUOVLLUID DOAIBMAPLÁNA 1997-2001 - GULASKUDDANÁRVALUS

I. Áššebáhpirat:

- Sámediggeráđi čoahtkingirji, skábmamánu 10. b. 1995, ášši R 112/95
- Sámedikki mearrádus áššis 37/95
- Sámediggeráđi gulaskuddanárvalus, skábmamánu 6. b. 1995
- Sámediggeráđi árvalus áššis 48/95, 3. čuokkis

II. Buktojuvvon árvalusat:

Geir Tommy Pedersen, NSR, ovddidii čuovvovaš árvalusa:

Mu árvalus, nuvtá giellaoahpahusa hárrái sápmelaš rávis olbmuide váldojuvvo mielde plánii.

Ingar Eira, Guovddášbellodaga sámediggejoavku, ovddidii čuovvovaš árvalusa:

3.6 - Ángiruššansuorgi 6: Sámi giellaovddideapmi

3.6.1 Doaibma 1: Viiddit Sámelága giellanjuolggadusaid hálddašanguovllu.

Eanadieđalaš guovlu: Lassi Sámediggeráđi árvalussii: Čuoggá sadjái maŋná "Tromssa fylka" biddjojuvvo riikka. Lassi riikka maŋná: Fálesnuori giella ja oasit Áltá gielladas Finnmákkus.

Terje K. Haugen, Bargiidbellodaga sámediggejoavku, ovddidii čuovvovaš árvalusa:

Rievdadus; 4. siiddus plánas, Eanadieđalaš doaibmaguovlu: "Eanadieđalaš guovlu ... Divttasvuonas Norlánddas máddin gitta vuotnagiellaide davásguvlui Vuorjámii".

Rievdadus-evttohus: ... Divttasvuonas Norlánddas máddin gitta riddo- ja vuotnagiellaide davásguvlui...

Lassi 4. siiddus; Gulaskuddan: Plána sáddejuvvo gulaskuddamii buot riddo- ja vuotnagiellaide Divttasvuona rájes Norlánddas davásguvlui gitta Vuorjámii. Doaibmaplánas galgá maiddá leat čuokkis ahte lasihit sámi jienastuslohkui guorraseami guoskevaš guovlluin.

ČOAHKKINGIRJI 4/95 - RÁÐÐÁDALLANOASSI Side: 23

Mearkkašupmi: Muđui čujuha Bargiidbellodaga joavku iežas evttohussii áššis 37/95 mas joavku ovddidii evttohusa ođđa guolástusráđdeaddi virggi hárrái. Evttohus galgá válđojuvvot mielde doaibmaplána ovdal go dat sáddejuvvo gulaskuddamii.

III. Jienasteapmi

Čoahkkinjođihangoddi evttohii ollesčoahkkimii ahte buktojuvvon evttohusat sáddejuvvojit ráđđái, ja ahte ráđdi bidjá evttohusaid plána-evttohussii ovdal go dat sáddejuvvo gulaskuddamii. Dát evttohus mearriduvvui ovttajienalaččat.

IV. Mearrádus

Mearrádussan šattai ahte buktojuvvon árvalusat biddjojit 1997-2001 sámi riddo- ja vuotnaguovlluid doaibmaplána evttohussii ovdal go dat sáddejuvvo gulaskuddamii.

Vuolláičállit leat lohkan ráđđádallanoasi čoahkkingirjjiis, ja gávnnaht ahte čoahkkingirjái fievríduvvon mearrádusat dávistit Sámedikki mearrádusaide.

Karášjohka 24.11.95

Čoahkkinjođihangoddi

Egil Olli

Berit R. I. Nilssen

Heaika Skum